

bb 54. a néprajzi társaság közgyűlése az akadémián

k v/tm szb fm

1961. október 18.

a magyar néprajzi társaság szerdán a tudományos akadémián tartotta évi rendes közgyűlését. a tanácskozást ortutay gyula, a társaság elnöke nyitotta meg, majd bodrogi tiber főttnkár számolt be a magyar néprajzi társaság elmúlt évi munkájáról. /mti/

- v é g e -

2.1.15

- 32 -

MTI.

Kiadja a Magyar Távirati Iroda, Budapest, I., Fém utca 5-7. Telefon: 159-490, 359-590
A szerkesztésért és kiadásért a vezérigazgató felel.

mti b e l f ö l d i h i r e k

1961. október 19.

bb 1. termelési gyakorlaton az építőipari- és közlekedési műszaki egyetem hallgatói

1 Lv/gg-lm fm

1961. október 19.

a budapesti építőipari- és közlekedési műszaki egyetem hallgatói a szokásostól eltérően kezdték az új oktatási évet. a fiatalok eddig csak a harmadik és a negyedik év elvégzése után mentek gyakorlati munkára. most a hallgatók egyetemi tanulmányuk megkezdésekor az első év elején építkezésekre mennek.

a fiatalok három hónapig fizikai munkásként dolgoznak a nagyobb állami építkezéseknél. hordják a habarcsot, s adogatják a téglát. elsajátítják az építőipar alapvető ismereteit. az építkezésen dolgozó mérnökök megmagyarázzák nekik az irányító- és szervező munka jelentőségét is.

az egyetemi hallgatók résztvesznek az építkezés kiszervezetének munkájában. tapasztalataikat felhasználják majd az egyetemi kiszervezet életében is. /mti/

bb 2. a segélyek számfejtésénél csalt, hamisított - egyévi börtönre ítélték

1 bc/gk-lm fm

1961. október 19.

bernáth aladárné budapesti lakos, aki mint sztk-ügyintéző dolgozott az ibusz-nál, a téppenz- és a segélyügyek intézésénél visszaéléseket követett el. olyan segélyösszegeket is számfejtett a budapesti kerületekben, illetve a vidéken működő kirendeltségi dolgozóknak, amelyekre az illetők nem voltak jogosultak, s az így kiutalt összegeket - több mint 10.000 forintot - sajátmaga vette fel és elköltötte.

bernáth aladárnét a visszaélések miatt munkahelyéről elbocsátották, a fővárosi bíróság pedig csalásért és okirathamisításért jogerősen egyévi börtönre ítélte, s kötelezte a több mint 6000 forintot kitevő, még meg nem térült kárösszeg megfizetésére. /mti/

--

- 1 -

bb 3. az évad első hónapjában megvásárolták a ceglédi irodalmi színpad összes bérleteit

i ée/hné szb fm

1961. október 19.

cegléd egyik legnépszerűbb kulturális intézménye az irodalmi színpad, amely két esztendő működése alatt törzsközönséget nevelt a nagy alföldi városban. az irodalmi esteknek számos lelkes látogatója van a járás távolabbi községeiből is. az előadásokra csak korlátozott számban adhatnak ki jegyeket, mert a közönség nagyobb része bérlettel biztosítja állandó részvételét a műsorokon. a most kezdődő harmadik évad első hónapjában is valamennyi kibocsátott bérlet gazdára talált, annál is inkább, mert az új idény különösen érdekes, változatos műsorral szolgálja a közönség érdeklődését. elsőnek az el múlt évad nagy fővárosi közönségsikerét, a villon-estet adják fel. jelmezes, díszletes, drámai képek adnak áttekintést a nagy francia költő művészetéről. párizsi képeskönyv címmel magyar és francia költők híres verseiből készül irodalmi összeállítás. megrendezik zsolnay hédi sanzonestjét és az állami bázisra új felnőtt műsorral látogat ceglédre. érdekesnek ígérkezik a tervbe vett nagyszabású verses-zenés összeállítás, amely „szerelem északon, délen, keleten és nyugaton”, címmel kerül a közönség elé. valamennyi műsorban fővárosi előadóművészek lépnek fel, mellettük helyet kapnak az öntevékeny versmondók legjobbjai is, akik az irodalmi színpad állandó tagjaiként rendszeresen képezik magukat az előadóművészetben. /mti/

--

bb 4. 2.100 családi ház épült az idén otp kölcsönrel pest megyében

vid szf/sze szb szf

1961. október 19.

az országos takarékpénztár pest megyei fiókjában hónapról-hónapra növekszik a lakosság megtakarított pénze. a takarékoskodókat nagy összegekkel segíti az állam terveik megvalósításában. eddig 11.000 családnak épült a megyében, ebből csupán ebben az évben 2.100 új otthon került tető alá 84 millió forint összegű otp-kölcsön formájában nyújtott állami segítséggel. a kisebb családi beruházásokra az idén 19 millió forintot folyósított a bank. a nagyértékű segítség egyre több embert ösztönöz takarékosagra. a megye lakosságának takarékbetétállománya ezidő szerint meghaladja a 200 millió forintot. a betétállomány néhány hónap alatt mintegy 45 millió forinttal növekedett, s a betéttulajdonosok száma elérte a 120.000-et. a hazafias népfront bizottságai a takarékosági mozgalom továbbfejlesztésére a helyi otp-kirendeltségek munkatársaival együtt a következő hetekben megyszerte népszerűsítik a takarékoságot, tanácsokat adnak. /mti/

--

- 2 -

bb 7. az ország legjobban automatizált ipari vízművét építik fel a budakeszi uti új filmlaboratórium mellett

i sb/hné/m/vg

1961. október 19.

a budakeszi uton épül közép-európa legkorszerűbb film-laboratóriuma. a fejlett filmgyártási módszereknek megfelelően különleges követelményeket kell teljesíteni a laboratórium vízellátási rendszerének. a víz vegyi összetételének megváltozása és hőmérsékletének ingadozása már tönkretenné a filmeket, és a víz-korlátozás is érzékenyen érintené a laboratóriumot. a budapesti vízvezeték-hálózat nem felel meg e fontos feltételeknek, s ezért a földmérő és talajvizsgáló iroda szakemberei kaptak megbízást a kifogástalan víz megszerzésére. a mérnökök és geológusok gondos vizsgálatai alapján az épülő laboratórium közelében 200 méter mély kutakat furtak, hogy felszínre hozzák a karsztvizet. két kut már elkészült, és naponta több mint ezer köbméter, kifogástalan minőségű és változatlan hőmérsékletű vizet ad. ennél több víz már nem kell a laboratóriumnak, de a váratlan zavarok áthidalására még egy tartalék kutat furtak. rövidesen megkezdődik a kutak vizét továbbító vízmű és csőhálózat építése is. ez lesz az ország legjobban automatizált ipari vízműve. önműködő berendezések szabályozzák majd a tárolómedence megtöltését, ürítését, a szivattyúk munkáját és távirányítási szerkezetek ellenőrzik a berendezések működését. így egyetlen gépkezelő sem lesz a vízműben, s csak akkor avatkozik be ember a gépek munkájába, ha a távjelző szerkezetek hibát mutatnak.

/mti/

--

bb 12. sikeres próbák az első hőtároló villanykályhával

vid/szf/tr/m

1961. október 19.

villanykályhák használatára csak indokolt esetben adnak engedélyt, mert nappal, amikor csúcscsúsfogyasztás van, ezek a készülékek túlságosan megterhelnék az országos energiahálózatot.

/folyt.köv./

8.43

19.20

2ha

- 3 -

bb 12. / sikeres próbák az ... 1. folyt. / m

a pápai elekthermax háztartási gépgyárban most olyan villanykályha mintapéldányát készítették el, amelyet külön engedély nélkül is lehet majd használni. az első ugynevezett hőtároló villanykályha kiállta az ellenőrző kísérleteket, gazdaságosan működik, és a mérnökök szerint sorozatgyártásra alkalmas. az üzemben már előkészületeket kezdtek a jövőre kezdődő sorozatgyártásra.

az új készülék nyolcvan centiméter hosszú, és ugyanilyen széles, hatvan-hetven köbméteres helyiség fűtésére alkalmas. automatikus óraszerkezete éjjelkor, amikor csökken a fogyasztás az országos energiahálózatban, önműködően bekapcsol, és működésbe hozza az elektromos fűtőtestet. hajnalig ötszázötven fokos hőmérsékletre hevíti fel a készülékben lévő, tüzálló téglához hasonlítható hőtárolót. a hajnali órákban az automata önműködően kikapcsol, de a jól szigetelt hőtároló nem hűl le, hanem raktározza a hőenergiát. fűteni csak akkor kezd, amikor a tulajdonos a készüléken lévő kapcsolószerkezettel megindít egy ventilátort. a ventilátor kihajtja a meleget a tárolóból, s a helyiség egy-kettőre felmelegszik. a kályha tehát csak éjjel fogyasztja a villamos energiát, de a nap bármely szakában fűthetnek vele.
/mti/

bb 5. 123.000 orsóval gyarapszik a pamutipar - 1965-ben a mostaninál 33 százalékkal több fonalat adnak majd át gyáraink a szövődéknek

1 sz/sze/m/ki

1961. október 19.

második öt éves tervünk időszakában mintegy kétmilliárd forintot fordítanak a textilipar legnagyobb ágának, a pamutipar-nak a beruházásaira. ebből korszerűsítik a fonodák, szövődék, kikészítőgyárak egyes üzemait. a pamutfeldolgozó iparágban a fonodák hosszú ideig csak nehezen tudták követni a szövődék megnövekedett teljesítőképességét. a felszabadulás óta ugyan szegeden, kaposváron, miskolcon épült új nagy fonoda, de ahhoz, hogy az első munkafolyamatot végző üzemek lépést tarthassanak a továbbfeldolgozó szövődékekkel, szükség van a fonóorsók számának további növelésére.
/folyt.köv./

- 4 -

8.50
9.25

bb 5. /123.000 orsóval ... 1. folyt. / m

öt év alatt 123.000 orsóval gyarapszik majd pamutfonodáink gépparkja. a szovjetunióból és az nkk-ból vásárolunk korszerű gépeket, de a hazai gyártmányuak is segítik majd a fonodák munkáját. egy orsón tíz óránként általában egy méter textilhez elegendő fonat készült.

megnagyobbítják többek között a szegedi fonodát, ahol 46.000 új orsón pörög majd a fonat a tervidőszak végén. a szombathelyi pamutiparban az idén fejeződik be az új fonoda gépeinek üzembehelyezése. az új üzemrész gépsora 27.000 orsóval rendelkezik, s ebből huszezzet ebben az évben helyeznek üzembe. a textilipar megfitalításánál igen fontos követelmény hogy minél kevesebb építőipari kapacitást vegyenek igénybe, főleg a meglévő üzemek területének jobb kihasználásával növeljék a termelést. ez az elv jól érvényesült a goldberger textilművek kelenföldi telepének fonodájában is, ahol a vigony-fonoda helyén - innen a gépeket már gyárakba csoportosították át - finomabb fonalat előállító gyűrűsfonodát létesítettek. a goldberger textilművek 19.500 fonóorsót kap, három üzem kivételével valamennyi meglévő fonodánkban jut néhány száz, illetve néhány ezer orsó.

a fonóorsók számának növekedésénél jóval nagyobb arányú termelésfeljutást terveztek. a géppark mindössze 22 százalékkal nő, mégis 33 százalékkal több fonat készül majd, s ehhez nagyrészt a meglévő üzemek rekonstrukciója járul hozzá. a rekonstrukció valamennyi fonodára kiterjed. a régi gyűrűsfonó gépekre sorra szerelik fel a nagynyújtású fonóműveket. ezáltal kevesebb előfonógép is el tudja látni a munkát, ily módon hely szabadul fel és me nyezhetik el az új gépek egy részét.

a fonodák korszerűsítése, fejlesztése lehetővé teszi majd, hogy 1965-ben a mostaninál mintegy 40 százalékkal több pamutszövet készüdjön.
/mti/

9.03

- 5 -

0.13 + 1.25

bb 14. hetvenöt új gépen kötik a hagymahéjszínű, varrás nélküli nylon-harisnyát - több mint 30 millió harisnya, zokni készül

i sz/j vm vg

1961. október 19.

a divátváltozása a harisnyaviseletet sem kiméli, most például a sötét és vöröses árnyalatú hagymahéjszínű, varrás nélküli harisnya a sláger. Üzemeinknek nem volt könnyű átállni és eleget tenni a női divat követelményének, a régi sikhurkoló gépek helyett külföldről új körkötő gépeket kellett beszerezni. már 75 új gépen gyártják a varrás nélküli harisnyát, és az év végéig még ötven ilyen gépet várnak. tavaly mindössze 100.000 pár varrás nélküli harisnya készült, ez évben már 900.000 párat kötnek, jövőre pedig 2 millió pár gyártását tervezik. először a gép árát fizetik ki az új gyártmánnyal, többségét exportálják, s egyharmad része marad a hazai üzletekben. a gép vásárlásánál számítottak arra, hogy ha esetleg nem lesz tartós ez a divat, akkor se okozzon műszaki problémát a gépek átállítása. a termelékenyen működő, körkötő gépen készült harisnyára könnyen tehetnek hamis csíkot.

az ország lakossága évente több mint 30 millió pár harisnyát vásárol, vagyis harisnyagyáraink ennyit készítenek a belkereskedelem számára. ugyanakkor, amikor exportálunk harisnyaféléket, mi is vásárolunk külföldről a választék bővítés kedvéért. a szovjetunióból például igen erős, vastagszájú, szintén varrás nélküli harisnyát, az ndk-ból pedig necckötésűt hozunk be. a nylon még mindig nem szorította ki teljesen a műselymet, az idén is 400.000 pár női harisnya készül műselyemből, ez persze nem nagy mennyiség. a téli jól felkészültek harisnyagyáraink. kötszövőiparunk a téli harisnyafélék közül csupán a térdfixes gyermekzokniból nem győz eleget gyártani, de a kereskedelem ndk-gyártmányut is hoz forgalomba, hogy kielégítse a keresletet. sportoláshoz, a korcsolyacipőkhöz és kiránduló bakancsokhoz egymillió pár gypaju zokni is készül a téli. /mti/

- 6 -

9.08

9.08
H. J. /

bb 15. több mint 700.000 forint értékű könyvvel gyarapodtak a könyvtárak győr-sopron megyében

vid fm/ke vm

1961. október 19.

győr-sopron megyében a tanácsi kezelésben levő falusi könyvtárak ebben az évben 26.000 kötettel gyarapodtak. a tanácsi költségvetésből 638.000 forintot költöttek új könyvekre, a megye földművelésszövetkezetei 111.000 forinttal járultak hozzá a falusi könyvtárak fejlesztéséhez. így a megye könyvtáraiban levő könyvek száma az év végére meghaladja a 260.000 kötetet. a községi tanácsok kezelésébe került könyvtárak fejlesztését segítik a termelőszövetkezetek, gépállomások is. győrszeméren, győrszentmártonban, töltés-taván és még számos községben a gépállomások és termelőszövetkezetek anyagi hozzájárulása is előmozdítja az új könyvek vásárlását. rajkán új épületbe helyezték el a könyvtárt, s utána nagymértékben megnőtt a könyvtár forgalma: a 2400 lakosú községben negyedév alatt 1.100 kötetet kölcsönöztek. /mti/

bb 19. hagymatermő körzetet alakítanak ki borsodban

vid ká/sze vm

1961. október 19.

borsod megyében sikeres kísérleteket folytatnak a magról vetett vöröshagyma termesztésével. jó években a makói és a zittai fajták 80-100 mázsás holdankénti termést is adtak, a magról vetés pedig jelentős termelési és tárolási költség-megtakarítást hozott. a kedvező tapasztalatok alapján az idén kétszáz holdon termesztettek vöröshagymát, elsősorban a mezőkövesdi járás termelőszövetkezeteiben. ez a hagyma elsősorban közvetlen fogyasztásra alkalmas. a következő években a borsodi hagymatermő területet 600 holdra növelik és a mezőkövesdi járáson kívül a taktaközi szövetkezetek is megkezdik termesztését. /mti/

- 7 -

9.13

9.13
H. J. /

bb 14. hetvenöt új gépen kötik a hagymahéjszínű, varrásnélküli
nylon-harisnyát - több mint 30 millió harisnya, zokni készül

i sz/j vm vg

1961. október 19.

a divatváltozása a harisnyaviseletet sem kiméli, most például a sötét és vöröses árnyalatú hagymahéjszínű, varrásnélküli harisnya a sláger. Üzemeinknek nem volt könnyű átállni és eleget tenni a női divat követelményének, a régi sikhurkoló gépek helyett külföldről új körkötő gépeket kellett beszerezni. Már 75 új gépen gyártják a varrásnélküli harisnyát, és az év végéig még ötven ilyen gépet várnak. Tavaly mindössze 100.000 pár varrásnélküli harisnya készült, ez évben már 900.000 párat kötnek, jövőre pedig 2 millió pár gyártását tervezik. Először a gép árát fizetik ki az új gyártmánnyal, többségét exportálják, s egyharmad része marad hazai üzletekben. A gép vásárlásánál számítottak arra, hogy ha esetleg nem lesz tartós ez a divat, akkor se okozzon műszaki problémát a gépek átállítása. A termelékenyebben működő, körkötő gépen készült harisnyára könnyen tehetnek hamis csikot.

az ország lakossága évente több mint 30 millió pár harisnyát vásárol, vagyis harisnyagyáraink ennyit készítenek a belkereskedelem számára. Ugyanakkor, amikor exportálunk harisnyaféléket, mi is vásárolunk külföldről a választék bővítés kedvéért. A szovjetunióból például igen erős, vastagszájú, szintén varrásnélküli harisnyát, az ndk-ból pedig neccskötésűt hozunk be. A nylon még mindig nem szorította ki teljesen a műselymet, az idén is 400.000 pár női harisnya készül műselyemből, ez persze nem nagy mennyiség. A téli jól felkészültek harisnyagyáraink. Kőszövíparunk a téli harisnyafélék közül csupán a térdfixes gyermekzokniból nem győz eleget gyártani, de a kereskedelem ndk-gyártmányut is hoz forgalomba, hogy kielégítse a keresletet. Sportoláshoz, a korcsolyacipőkhöz és kiránduló bakancsokhoz egymillió pár gypju zokni is készül a télre./mti/

9.08

9.08
9.13

- 6 -

bb 15. több mint 700.000 forint értékű könyvvel gyarapodtak a
könyvtárak győr-sopron megyében

vid fm/ke vm

1961. október 19.

győr-sopron megyében a tanácsi kezelésben levő falusi könyvtárak ebben az évben 26.000 kötettel gyarapodtak. A tanácsi költségvetésből 638.000 forintot költöttek új könyvekre, a megye földművelésszövetkezetei 111.000 forinttal járultak hozzá a falusi könyvtárak fejlesztéséhez. Így a megye könyvtáraiban levő könyvek száma az év végére meghaladja a 260.000 kötetet. A községi tanácsok kezelésébe került könyvtárak fejlesztését segítik a termelők szövetkezetek, gépállomások is. Győrszeméren, Győrszentmártonban, Töltés-taván és még számos községben a gépállomások és termelők szövetkezetek anyagi hozzájárulása is előmozdítja az új könyvek vásárlását. Rajtuk új épületbe helyezték el a könyvtárt, s utána nagymértékben megnőtt a könyvtár forgalma: a 2400 lakosú községben negyedév alatt 1.100 kötetet kölcsönöztek./mti/

bb 19. hagymatermő körzetet alakítanak ki borsodban

vid ká/sze vm

1961. október 19.

Borsod megyében sikeres kísérleteket folytatnak a magról vetett vöröshagyma termesztésével. Jó években a makói és a zittai fajták 80-100 mázsás holdankénti termést is adtak, a magról vetés pedig jelentős termelési és tárolási költség-megtakarítást hozott. A kedvező tapasztalatok alapján az idén kétszáz holdon termesztettek vöröshagymát, elsősorban a mezőkövesdi járás termelők szövetkezeteiben. Ez a hagyma elsősorban közvetlen fogyasztásra alkalmas. A következő években a borsodi hagymatermő területet 600 holdra növelik és a mezőkövesdi járáson kívül a taktaközi szövetkezetek is megkezdik termesztését./mti/

9.13

9.13
9.13

- 7 -

bb 16. érdekes munkálatok a duna medrében: a tervek szerint még az idén befejezik a parlament előtt a „gereblyézést”, baján hozzálátanak a homokzátont okozó hidroncs kiemeléséhez

1 hb/j/sze vm vg

1961. október 19.

az egykori kossuth-híd pilléreinek eltávolítása után sem vonulhattak el a parlament előtti duna-szakaszról a hidépitő vállalat buvárai, és a roncsemelők: a duna medrében még különleges tennivalók voltak, mégpedig az egykori pillérek köré vont kőhalmok kiemelése. tetézte azonban a nehézségeket, hogy a jókora, gyakran többmázsás kövek közt bombákat és lövedékeket is találtak, amelyek esetleg éppen az emelés hatására robbanhatnak. éppen ezért határozták el, hogy a kőhalmokat nem emelik ki a mederből, hanem óriás acélgereblyével elterítik a duna medrében és így a lövedékeket hullámsírjukban hagyják. nagy óvatosan kellett hozzálátni a munkálatok végrehajtásához, a medergereblyezés jól hatad, eddig már a lebontott négy pesti és egy budai pillér környékén „elertették”, a kőhalmokat a budai oldalon azonban még sok tennivaló akad. a számítások szerint a parlament előtt a gereblyézést még az idén befejezhetik.

a másik nagy munka baján vár a hidépitő vállalat dolgozóira. a háború idején felrobbantott bajai duna-híd roncsának egyrésze még mindig a folyó medrében van, három-öt méter magasan ellepte az iszap és egyéb hordalékanyag. emiatt a bajai hid előtt homokzátont keletkezett, amely állandóan terjeszkedik.

az országos vízügyi főigazgatóság intézkedésére ezt a hidroncsot most kiemelik. a buvárok már korábban felderítették, „feltérképezték”, a roncsok fekvését és helyzetét sőt már hozzáláttak a roncsok részbeni megtisztításához, illetve a hordalékanyag eltávolításához. a napokban bajára vonulnak a roncsemelők, s a megfelelő uszódarukkal megkezdik a munkát. a számítások szerint azonban a roncskiemelés munkája áthúzódik még a jövő esztendőre is.

/mti/

- . -

- 8 -

9. 18

9. 18

bb 6. másfél hónappal a határidő előtt befejezték a vizkutatóst - rövidesen megkezdődik a százhalombattai új kőolajfinomító építése

1 sb/j/m/vg

1961. október 19.

a barátság olajvezetéken érkező, szovjet kőolaj feldolgozására százhalombattán új kőolajfinomító építését tervezik a második öt éves tervben. ez az üzem ad majd többek között fűtőolajat a százhalombattai erőműnek. az új kőolajfinomító építkezésének megkezdéséhez vízre van szükség, s ezért a földmérő és talajvizsgáló iroda szakemberei hozzáláttak a kutatáshoz. a beruházó az üzem területére kért kutakat, de a szakemberek megállapították, hogy az nagyon drága lenne és az eredmény is bizonytalan. mintegy 300 méter mély kutakat kellene fúrni, s így több mint 3 millió forintba kerülne a vizellátás. a geológusok javaslatára ezért kissé távolabb, a duna-part mentén kutatták a talajt. kezdetben a folyóparton is kétséges volt az eredmény, mert kissé északabbra néhány évvel ezelőtt a vékony kavicsréteg miatt nem készíthettek kutakat a százhalombattai erőműnek. most azonban sikerült megtalálni a kedvező vastagságú kavicsréteget, s két új kut máris 1400 köbméter vizet ad naponta, ami kétszeresen fedezi a szükségletet. ezzel többmillió forint helyett mindössze 130.000 forintba került a kutak építése, s a szakemberek másfél hónappal a határidő előtt befejezték a munkát. rövidesen a kutak vízvezetékét is felszerelik, s így még az idén megkezdődik az új kőolajfinomító építése.

/mti/

- . . -

bb 21. kijelölték a burgonya-vetőgumó termelő gazdaságokat szabolcsban

vid/ká/sze/m

1961. október 19.

szabolcs-szatmár megyében, ahol minden évben 80.000 holdon természetesen burgonyát, a vetőgumó-ellátás okozza a legnagyobb gondot. a megye vezető szakemberei most kijelölték azokat a gazdaságokat, amelyeknek adottságai alkalmasak minőségi vetőgumó termesztésére és megbízták e gazdaságokat az újonnan nemesített bőtermő, betegségnek ellenálló fajták elszaporításával. jövőre 13 termelőszövetkezet foglalkozik szuperelit burgonya termesztésével 63 szövetkezet és 5 állami gazdaság pedig a jól bevált étkezési fajtákat szaporítja tovább. a gazdaságok már meg is kötötték a szerződést a magtermeltető vállalattal, ahonnan a vetőgumó egy részét még a tél beállta előtt megkapják. a kijelölt termelőszövetkezetek és állami gazdaságok jó termés esetén több tízezer hold beültetéséhez elegendő vetőgumót állítanak elő.

/mti/

9. 30

9. 30

- . . -

- 9 -

bb 25. fácán és fogolyvadászat hálójával

vid ká/j vm

1961. október 19.

az alföldi tájakon, ahol a tervszerű vadgazdálkodás következtében elszaporodtak az apróvadak, a következő hetekben megkezdődik a fácán- és a fogolyvadászat. ezen időben nagyszámban fognak be élve is szárnyasokat. a kiskunsági vadásztársaságok 300 méter hosszú és 8 méter magas műanyaghálót készítettek erre a célra, s a befogást rövidesen megkezdik elsősorban a csengődi, továbbá a solt szentimrei határreszeken, ahol a foglyok százas csoportokban tűnnek fel a szántóföldeken. a kőrösök vidékén az elkövetkező hetekben 10.000 fácánt és 4000 nyulat fognak be élve, s az apróvadakat hazánk más tájaira, valamint exportra küldik./mti/

bb 9. a szülők segítsége a tatabányai kossuth óvodának

vid fm/ke vm fm

1961. október 19.

a tatabányai kossuth óvoda jelentős támogatást kap a szülők-től és a környező bányáktól. jórészt társadalmi munkában bővítették az óvodát, most pedig hasonló módon egészítik ki a felszerelést. husz szülő 30 személyes autóbust készített a gyerekeknek. az óvoda kerijében a lányoknak külön babakházat építettek a szülők, ahol a kislányok a házimunkával ismerkednek. az édesanyák terítőket, talorhuzatot készítenek az óvodának. az óvoda korszerű felszerelése biztosítja, hogy a gyerekek jól érzik magukat és játszva, szórakozva sok hasznosat tanulnak./mti/

bb 13. újabb öt szabolcsi község kap állandó filmszínházat

vid fm/ke vm fm

1961. október 19.

újabb öt szabolcsi község - beregdaróc, márokpapi, gelénes, hete és lakos - kap állandó filmszínházat. mind az öt községben a hét végén kezdik meg a vetítést. a mozik./mti/

9.37

- 10 -

bb 20. gyöngyös-falka az almáskertben - bevált a „köztes„ baromfinevelés

i ká/sze vm

1961. október 19.

bács megye állami gazdaságaiban igen jól bevált az ugynevezett köztes baromfitenyésztés. az izzáki állami gazdaság 50 holdas, körülkerített gyümölcsösében félezer gyöngyöst nevelt fel szinte elhullás nélkül, ugyanakkor a szárnyasok jóval kevesebb takarmányt fogyasztottak, mint egyébként és irtótták a kártevő rovarokat. a kiskunhalasi állami gazdaságban a sertések körüli baromfitartással szereztek kedvező tapasztalatokat. a sertésólak körüli hulladékokból táplálkozó több ezer szárnyast igen olcsón nevelték fel, egy tojás előállításának költsége például 45 fillér volt. ezeket a bevált baromfitartási formákat a jövőben tovább bővítik és a hízlatárák környékét mindenütt jércékkel telepítik be. tavasszal pedig a zárt gyümölcsösök nagyrésztében gyöngytyukot nevelnek./mti/

bb 8. olvasószoba épül, új berendezések a tanácsi kezelésbe kerülő vas megyei falusi könyvtárakba

vid fm/ke vm fm

1961. október 19.

vas megyében 250 falusi könyvtár működik. ezek tanácsi kezelésbe adása nagy feladatot jelent a szakembereknek. mintegy 80.000 kötet könyv kerül a községi tanácsok tulajdonába. az első 80 községben, ahol lebonyolítják ezt az átszervezést, félmillió forintot fordítanak a könyvtárműanyag gyarapítására. a könyvtárosok most rendezik a könyvtárakat.

a községi tanácsok is készülnek a könyvek „fogadására„. csepregen polcokat készített a községi tanács és a birtokbavétel után az ugynevezett szabad polc rendszerű kölcsönzést honosították meg. az egyik legjelentősebb vasi termelészövetkezeti községben, bítkön a meglévő kulturális otthon könyvtárhelyiséggel és olvasószobával bővítik a jövő év elején. erre a célra 200.000 forintot kapott a falu az államtól, amit községfejlesztési alapból egészítenek ki. a csádon ugyancsak könyvespolcokat készített a tanács. vassurányban asztalok, székek, szekrények alkotják a községi tanács könyvtárának új berendezéseit./mti/

9.44

- 11 -

bb 11. több mint négyezer lakást szerelnék össze miskolcon és ózdon habosított kohósalak középblokkból az öt éves terv időszakában

i vid/szf/tr/m

1961. október 19.

a borsod megyei építőipari vállalat dolgozói az öt éves tervben mintegy 6.700 lakást építenek miskolcon és ózdon, a nagy munkához már nem alkalmasak a hagyományos építési módszerek, ezért mindinkább áttérnek a blokkrendszerű építkezésre. öt év alatt habosított kohósalak középblokkból a diósgyőri kilián lakótelepen, a sajtó-szentpéteri kapuban és ózdon több mint négyezer lakást építenek. az új módszerrel egy háromemeletes épület szerkezeti vázát 30 nap alatt állítják össze és az új lakásokat 9-10 hónap alatt átadják.

a tervtörvény azonban kimondja, hogy a lakásépítkezések átlagos időtartamát 1965-ig mintegy a felére kell csökkenteni. a vállalat műszaki szakemberei elhatározták, hogy átszervezik a brigádokat és a középblokkos építkezéseken bevezetik a szalagrendszert, hogy az építési időt a törvény előírásának megfelelően rövidítsék. az új lakóházak helyét a tervezőkkel együtt úgy jelölik ki, hogy toronydarval egyszerre több épület szerkezeti vázát szerelhessek. a különleges brigádok mindig ugyanazt az egy munkafolyamatot ismételik. így például az egyik brigád csak szerel, a másik válaszfalaz, a harmadik valkol, a negyedik állványoz. ugyanígy szervezik meg a szakipari brigádok munkáját. gondoskodnak a szakipar tökéletesebb kiszélesítéséről is.

a szalagszerű építkezéssel, tökéletesebb kiszélesítéssel, új technológiák bevezetésével a borsodi építők 1965-re egy-egy ilyen középblokkos lakóház építési idejét 5-6 hónapra akarják csökkenteni.
/mti/

bb 13. több mint félmilliárdos megtakarításhoz segítik a gépipart az új gyártási eljárások

i sl/sze/m/vg

1961. október 19.

a kgm-ben az idén első ízben készült a gépipar egészét átfogó terv a gyártási módszerek tökéletesítésére, s a kísérlet szinte várakozáson felüli eredményeket hozott. a gépipar valamennyi ágazatában utat törtek az új technológiák, amelyeknek segítségével az idén előzetes becslések szerint több mint ötszázmillió forint értékű anyagot és munkaidőt takarítanak meg.
/folyt.köv./

9.47

- 12 -

bb 13. /több mint félmilliárdos ... 1..folyt. /m

a technológusok ebben az esztendőben jóval nagyobb részt vállaltak az ipar gazdaságosságának javításából, mint eddig barmikor, a gépipar ez évi megtakarításának mintegy 55 százaléka technológiai intézkedéseiből származik a tavalyi 12 és fél százalékkal szemben.

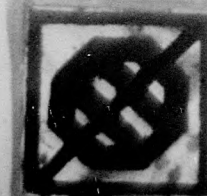
az új gyártási térhódítása elsősorban azzal magyarázható, hogy a beruházási összegeket főként a gépek korszerűsítésére költik, automata, vagy félautomata gépelemeket alkalmaznak, sokhelyütt gépesítik a fizikai munkát. a korszerű technológiákra költött ideai beruházások átlag két és negyed év alatt megtérülnek.

az 1961-es év a gépipar sok területén a célgépesítés esztendeje volt, viszonylag kis összegekből olyan egyszerű, de értékes gépeket helyeztek üzembe, amelyek a hagyományos gépeket tehermentesítették, s egyben többszörösére növelték egy-egy munkafolyamat termelékenységét. a csepeli készülék- és szerzőgyárban például az esztergakések marására olyan agregát gépegyeségeket készítettek, amelyek ebben az évben több mint 350.000 forint megtakarításhoz segítik a gyárat. az általános gépipar az armatúrák gyártására üzembehelyezett célgépekkel háromnegyedmillió forintot takarít meg, az ikarusban az autóbuszok ajtóinak gyártását újfajta sajtológéppel gyorsították meg, a ganz mávag a forgatyu-szerények megmunkálásához olyan célgépeket szerkesztettek, amelyeknek segítségével öt műveletet összevonhattak, a csapágygyártó részlegben az univerzális gépek helyett ugyancsak célgépeket szereltek fel, mégpedig a technológiai műveletek sorrendjében és ezzel nemcsak a termelékenységet növelték, hanem a műhely területét is jobban ki tudják használni.

a minisztérium iparigazgatóságai előtt több mint háromszáz jelentés fekszik, amelyek a takarékosági intézkedésekről, a technológia korszerűsítésében elért eredményekről számolnak be. az ideai tapasztalatok alapján jövőre ismét előre akarnak haladni a műszaki fejlesztésben, az 1962-es műszaki terveknek máris több ezer olyan pontját dolgozták ki, amelyek ha megvalósulnak, újabb százmilliós megtakarításokat eredményeznek a népgazdaság számára.
/mti/

9.55

- 13 -

bb 10. összegyűjtötték a nagykunsági népművészet remekait - eredeti kun lakást rendeznek be karcagon

vid im/ke vm fm

1961. október 19.

a karcagi népművészeti házipari termelőszövetkezetben évente több ezer kunsági motivumokkal díszített korsót, tálaikat és egyéb tárgyakat készítenek. gondoskodnak arról is, hogy megőrizzék a nagynevű népművészek leghíresebb alkotásait. az országos népművészeti tanács támogatásával összegyűjtötték a fellelhető remekeket és ezekből eredeti kun lakást rendeznek be. a lakásban felállítják a faragott ágyat, korsólócát és az egyik szobába már beépítették a boglyakemencét. az emeletes ágy dagadó párnáit a legszebb kunsági himzéssel díszítették, a cifrafogasra pedig remekbe szabott női szürbundát akasztották. a konyha felszerelését a nagykunság leghíresebb népművésze, kántor sándor készítette el. a muzeummal egyenértékű kun-lakásban az utolsó simításokat végzik és a közeljövőben megnyitják a látogatók előtt./mti/

bb 22. termelőszövetkezetben vállalt munkát a 60 éves biológiai-szakos tanár

vid ká/sze vm

1961. október 19.

váczy sándor, a szolnoki koltói uti iskola biológiai szakos tanára 25 éves pedagógusi pályafutása után elvállalta az alpári buzakalász termelőszövetkezetben a főmezőgazdász teendőket. a sokoldalúan képzett szakember szolnoki tanárkodása előtt a kecskeméti és a hevesi mezőgazdasági technikum igazgatója volt, s így kellő elméleti és gyakorlati ismeretekkel rendelkezik ahhoz, hogy irányítsa a szövetkezet gazdálkodását. mindenképp a szőlő-és gyümölcs-termesztést kívánja fellendíteni. vezetésével a szövetkezeti gazdák már is hozzáláttak egy kétszáz holdas homokterület betelepítéséhez. ezeket az új szőlőtelepeket úgy alakítják ki, hogy azokat géppel is művelhessék és szükség esetén öntözhetőek. a hatvan éves tanár magas kora ellenére fiatalos lendülettel dolgozik és napi munkája mellett elvállalta a kiskunfélegyházi mezőgazdasági technikum alpári kihelyezett első osztályának vezetését is. az első évfolyamon jelenleg 25 szövetkezeti gazdát tanít./mti/

10.00

- 14 -

bb 17. korszerű iparteleppé fejlődii rudabánya

vid/gk/m/szf

1961. október 19.

rudabányán csaknem 85 esztendővel ezelőtt kezdték meg a vasérc nagyüzemi termelését. a múltban a tőkés vállalatok igen kevés gondot fordítottak a község fejlesztésére. a településnek még vasút-állomása sem volt és ha a bányászok utazni akartak, a rima-murányi részvénytársaságtól kellett engedélyt kérniük, hogy felszállhassanak az érccel megrakott tehervagonokhoz kapcsolt egyetlen személykocsira. a felszabadulás óta megváltozott az élet a kicsiny bányászfaluban. a bányában, amelyet a tőkésék kiraboltak, nagyarányú kutatásokat végeztek új vas rmezők feltárására, s a föld mélyében többmillió tonna pátérctelepeket találtak. a gyengébb vas-tartalmu érc javítására pedig korszerű vasércdusitót építettek. a már üzemelő vasércdusitómű nagy változást hozott a faluban. hatására rudabánya korszerű iparteleppé fejlődik. a dusitómű dolgozói részére új lakótelep épült a gyertyános-völgyben. az idén 36 lakást már átadták, jövőre pedig újabb 58 kényelmes otthont építenek. a bányaiüzem és a dusitómű növekvő termelésének elszállítására új teher- és személypályaudvart rendeznek be. ezzel a község lakóinak régi kívánsága teljesül. a csaknem 14 millió forintos költséggel épülő személypályaudvarhoz a bányaiüzem rakodójáig 2300 méter hosszú új töltést emeltek. az új pályaudvaron csinos új felvételi épületet, büfével felszerelt zárt várótermet, raktárakat és rámpát építenek. az állomást korszerű biztosító berendezésekkel és mozdonyfordító koronggal szerelik fel. a pályaudvar az év végén készül el.

az állomás építésével egyidőben lebontják a régi vasuti töltést és így rendeződik az ormosbányai és a szuhogyi országút találkozásánál kialakult forgalmas tér. a téren, ahol a bányaiüzem modern művelődési otthona épült fel új, 200 méter hosszú fedett mederbe terelik az ormos-patakot és a terepet parkosítják. a művelődési otthon mellett gépesített konyhával felszerelt önkiszolgáló bányászéttermet emelnek. az étteremben 300 dolgozó részére főznek ebédet. a 2,5 millió forintos költséggel készülő önkiszolgáló éttermet az év végén adják át.

ezenkívül az idén befejezték a külszíni bányaiüzem elektromos körvezetékének építését, számos új gépet vásároltak a nehéz fizikai munka megkönnyítésére és a bányaiüzem mellett fűrészházzal ellátott új fátelpepet rendeznek be, amely a hónap végén készül el.
/mti/

-. -

10.06

- 15 -

bb 23. új erdők a szolnok megyei termelőszövetkezetek határában

vid ká/j vm

1961. október 19.

szolnok megyében rövidesen befejezik a termelőszövetkezeti táblák végleges kialakítását, ennél a munkánál kijelölték azokat, a szántóföldi művelésre kevésbé alkalmas földeket, amelyeken kisebb erdők vagy mezővédő erdősávok telepítése célszerű. a program szerint ősszel és tavasszal mintegy 1000 holdon ültetnek facsemetét. a kisüzemi termelőszövetkezetek területén 75, a kenderesi termelőszövetkezetek földjein pedig 60 holdnyi erdősávot hoznak létre. mezőturon, amely az alföld egyik fában legszegényebb vidéke, 120 hold új erdőség védi majd a nagyüzemi földeket. jelentős fásítást irányoztak elő a jászágban is: jászberény, jászfényszaru és jászárokszállás környékén. megyszerte 4,200.000 forintot fordítanak az őszi és téli fásításokra. - a telepítésre kijelölt területeket már felszántották és helyenként máris megkezdtek a facsemeték, suhángok ültetését./mt1/

bb 24. 200 szövetkezeti gazda tanul a füzesgyarmati aranykalász tsz-ben

vid ká/j vm

1961. október 19.

a füzesgyarmati aranykalász termelőszövetkezet jó terméseredményén kívül arról is ismert, hogy tagjai nagyon szeretnek tanulni. évente 70-80 ezüstkalászos tanfolyamhallgató ismerkedik meg az állattenyésztés és a növénytermesztés új módszereivel, a talaj szerkezetével, megjavításának módjával. a tanulás iránti nagy érdeklődésnek is szerepe van abban, hogy az aranykalász tsz tagjai egy évtized alatt jó termőfölddé varázsolták a sárréti szikot és nagy táblákon három-négyszeresére emelték a termés hozamot. a jó hírű termelőszövetkezetben jelenleg 200-an tanulnak. csupán mezőgazdasági tanulónak 34-en szerződtek, s részükre külön kihelyezett osztályt szerveztek. az ezüstkalászos gazdák közül télen legalább ötvenen szerzik meg a szakmunkás bizonyítványt, ezenkívül sokan iratkoztak technikumba és az ezüstkalászos gazda tanfolyamra./mt1/

10.15

- 16 -

bb 26. már az ötödik évben gazdag termést hoztak a törpe törzsű almafák

vid ká/j vm

1961. október 19.

veszprém és zala megye állami gazdaságaiban néhány évvel ezelőtt kezdték meg a törpe törzsű almafák telepítését. ezek már a hatodik évben teljes termőértékűek, míg a magastörzsű fák csak a tizedik évben fordulnak termőre. további előnyük, hogy sokkal sűrűbben telepíthetők, s azonos területen négy-öttszörösen magasabb termést hoznak. az ideai almaszüretnél meglepetést keltett, hogy a baki állami gazdaságban az alig ötéves törpe törzsű fák 50 mázsás holdankénti átlagtermést adtak. de figyelemreméltó termést hoztak több gazdaságban a négyéves telepítések is. a kitűnő termőképességű, törpe törzsű almafákat az idén további 180 holdon telepítik./mt1/

bb 27. a sztálinvárosi járási népfrentbizottság az olvasómozgalom fejlesztéséért

vid fm/ke vm fm

1961. október 19.

a sztálinvárosi járási népfrentbizottsága 15 községben tanulmányozta a művelődésügy továbbfejlesztésének lehetőségeit. a tapasztalatok alapján elsősorban az olvasómozgalom fejlesztését segítik. el akarják érni, hogy minden lakott helyen, még a kisebb településeken is, legyen könyvtár, amelynek anyagát rendszeresen cserélik. a falusi tömegszervezetekkel együtt műsoros esteket rendeznek s a bevételt a falusi könyvtárak fejlesztésére fordítják. a tit által rendezett ismeretterjesztő előadások színhelyén időnként könyvkiállításokat rendeznek, olyan könyveket mutatnak be az érdeklődőknek, amelyek az előadások témájával foglalkoznak. a falusi klubélet fejlesztésére további 8 községben nyitnak népfrent klubot./mt1/

10.20

- 17 -

bb 28. másfél száz film a nehézipari műszaki fejlesztés és balesetelhárítás szolgálatában

t szf/ke/m/ki

1961. október 19.

a nehézipari minisztérium műszaki filmszolgálatának filmjei igen eredményesen segítik a műszaki fejlesztést és a baleset elhárítást. erről tájékoztatták az újságírókat csütörtökön délelőtt a magyar sajtó házában.

a filmszolgálat eddig majdnem 100 bányászati, energiaipari és vegyipari filmet készített, ezeket körülbelül ezer másolatban vetítik a nehézipari üzemekben, technikumokban, ebben az évben szeptember 30-ig 4.000 vetítésen mintegy 450.000 nézője volt a filmeknek. a filmszolgálat törekvése az, hogy a balesetveszélyekre, az ellenük való védekezésre, a műszaki fejlesztés szükségességére, az új technikára, érdekes cselekményű, játékfilmekkel hívja fel a dolgozók figyelmét. számos ilyen filmet készítettek már, közülük néhány díjat nyert a különböző műszaki filmfesztiválon.

a filmszolgálat csereviszonyban van a szovjetunió és a többi baráti ország nehézipari filmeseivel, valamint a hazai társmisztériumok filmszolgálatával is. ezeknek filmjeivel együtt a rendelkezésére álló filmek száma megközelíti a másfél százat. eddig évente 15-16 filmet forgattak, a jövőben még többet készítenek.

ezután levetítették a filmszolgálat négy legújabb filmjét.

/mti/

bb 29. xantus gyula festőművész kiállítása a csók galériában

1 fe/tm/m/fm

1961. október 19.

október 21-én szombaton nyílik a csók istván galériában xantus gyula festőművész kiállítása, amelyet dr. fehér zsuzsa művészettörténész nyit meg.

/mti/

- 18 -

11.45

12.45

eli

bb 30. megjelent a könyvesboltokban a shakespeare-sorozat első két kötete

i v/tm/m /fm

1961. október 19.

Megjelent a könyvesboltokban a shakespeare-sorozat első két kötete. a közönség kívánságára az európa kiadó ismét megjelenteti shakespeare összes műveit. a gyűjteményes kiadásban - a hagyományos műfajcsoportosításban - adják közre a drámákat és költői műveket. a halhatatlan alkotásokat nagy klasszikusaink és a ma élő legkiválóbb műfordítóink tolmácsolják. a sorozathoz kardos lászló irt bevezető tanulmányt, kéry lászló pedig - korszak tájékoztatókat. a király-drámák, a vígjátékok, a tragédiák és a színművek mellett most első ízben - megjelenik - a 7. kötetben - shakespeare elbeszélő és lírai költeményeinek teljes gyűjteménye. shakespeare összes műveinek utolsó kötete december végéig megjelenik.

/mti/

bb 31. időjárásjelentés

te/m

1961. október 19.

a meteorológiai intézet jelenti október 19-én, csütörtökön délután 12 órakor:

felhőátvonulások több helyen esővel

a ciklonális időjárás tovább tart. európa legnagyobb részén sok helyen viharos szelek, esőket okozva. szárazabb idő csak a szovjetunió európai területén van. tegnap a hőmérséklet legmagasabb értékei közép-európa egy részén és dél-európában még elérték a 20-24 fokot, ezzel szemben nyugat-európában sok helyen már 20 fokon alul maradtak.

hazánkban tegnap erősen felhős idő volt. sok helyen hullott eső, de a barcs-sztálinváros-miskolc vonaltól délre az eső mennyisége 1 milliméternél kevesebb volt. a dunántul nyugati részén igen kiadós esők léptek fel 20-54 milliméter közötti mennyiségben. ezenkívül a mátrában is esett 10 millimétert meghaladó eső. napközben a hőmérséklet a nagykanizsa-siófok-miskolc vonaltól délre 19-22, attól északra 17-20 fokig emelkedett. az éjszaka az ország középső és keleti részén rendkívül enyhe volt, sok helyen még 18 fokig sem szállt le a hőmérséklet. ezzel szemben a dunántul nyugati felében egy hidegfront előnyomulása következtében éjjel és ma délelőtt is 6-7 fok körül állt a hőmérséklet. a nagy hőmérsékleti ellentét a délelőtti folyamán tovább fokozódott. a keleti országrészben élénk déli szél mellett már 10 óra körül 21-24 fokos hőmérséklet uralkodott.

/folyt.köv./

13.50

14.30

15.00

- 19 -

bb 31. /Időjárásjelentés ... 1. fejelet./ m

Budapestén szerdán a hőmérséklet napi középértéke 15.9 fok volt, a sok évi átlagnál 5.2 fokkal magasabb.

Ma 12 órakor Budapestén a hőmérséklet 22 fok, a tengerszintre átszámított légnyomás 743 milliméter, gyengén emelkedő irányzatú.

Várható időjárás péntek estig: felhőátvonulások, több helyen esővel. Időnként élénk déli-délnyugati szél, a hőmérséklet keleten csökken, nyugaton kissé emelkedik.

Várható legalacsonyabb éjszakai hőmérséklet a dunántúlon 3-8, az ország keleti felében 10-15, legmagasabb nappali hőmérséklet minden nap keleten 15-19, nyugaton 10-14 fok között.

A Duna vízállása ma reggel 105 centiméter.

bb 34. az őszi vetések 60 százalékát földben érte a kiadós eső zalában

vid/ká/j/m

1961. október 19.

A hosszú szárazság után szerdán és csütörtökön kiadós eső érte Zala megyét. Átlagosan 34 milliméter csapadék hullott, az eső az őszi vetések mintegy 60 százalékát már a földben érte, s megjavította a munkalehetőségeket. A megye szakemberei szerint a zalai szántókon a hónap végére valamennyi őszi kászos vetőmag a földbe kerül.

/mti/

13.55

- 20 -

14.55

Lu

bb 32. megkezdték az aszabor készítését a tolcsvai pincészetben

vid/ká/j/m

1961. október 19.

Az idei rendkívül meleg nyár és az azt követő száraz ősz következtében tokajhegalya világhírű szőlőtermelőiben a vártnál kisebb méretű az aszusodás. A szőlőtermelők éppen ezért fokozott gonddal gyűjtik az értékes szemeket. A tokajhegalyai állami pincegazdaság eddig több mint 50 mázsa aszuszemét vett át, amit az ugynevezett szerednyei hordókban tárolnak. A duplafenekű hordók alján lyukat képeztek ki, s ezeken az aszuszemek saját súlyuknál fogva kipréselődött leve, a „nektár”, kicsepeg. Ez az aszueszencia, amelyet külön tárolnak. Az idei nektár egyébként több mint 60 cukorfokos. Az aszuszemeket ezután megőrlik, és az így nyert aszuszintára óbort öntenek. Az óbor a szemekben levő illat- és zamatanyagokat kilugozza, s attól függően, hogy egy gönci hordó óborhoz 2, 3 vagy 4 puttony aszuszemet tesznek nevezik a készített bort, 2,3 illetve 4 puttonyos aszunak. A pincegazdaság tolcsvai pincészetében az idén 3 és 4 puttonyos aszaborokat készítenek.

/mti/

bb 33. a gyomai és a szarvasi járás 5 termelőszövetkezete befejezte a buza vetését.

vid/ká/j/m

1961. október 19.

Az őszi mezőgazdasági munkaversenyt kezdeményező szarvasi és gyomai járásban a termelőszövetkezeti tagok és családtagok ezrei szorgoskodnak a földeken. Többhelyütt éjjel is vágják a kukoricaszárat. A gépállomási traktorosok, dacolva a szárazsággal, éjjel-nappal készítik a vetőágyat, és vetik az ősziakat. Ezeknek az erőfeszítéseknek köszönhető, hogy a két járásban már 5 termelőszövetkezet befejezte az őszi buza vetését. Az endrődi új barázda és a szabad föld, a dévaványai Gábor áron, az örménykúti béke, valamint a békésszentandrási új élet tsz-ban már földbe tették a jövővi kenyérnekvaló magját. Az endrődi termelőszövetkezetek letették a kukoricatorós és a szárvágás gondját is. Ezekben a közös gazdaságokban a traktorokat már az őszi mélyszántással foglalkoztatják.

/mti/

14.05

- 21 -

14.45

Lu

b 35. a biokémia, a gyógyszervegyészet, a műanyagkutatás legújabb eredményeiről számolnak be a debreceni vegyész konferencián

t szf/tr vm ki

1961. október 19.

a magyar kémikusok egyesülete október 23-25 között debrecenben rendezte meg az ideai vegyészkonferenciát, csütörtökön délelőtt a technika házában megtartott sajtótájékoztatón dr. magyar károly a rendezőség nevében elmondta, hogy a tanácskozás egyik kiemelkedő tudományos eseménye lesz az alapításának 600. évfordulójáról emlékező város jubileumi ünnepségsorozatának. a konferencia mintegy 500 részvevője a szerveskémiai kutatás, a biokémia, a gyógyszerkémia és a műanyag-vegyészet legújabb eredményeiről tanácskozik. a három nap alatt 150 előadás hangzik el. a megbeszélés egyik érdekessége, hogy az előadások tekintélyes hányadát a szépen gyarapodó fiatal kutatógárda tagjai tartják. az előadások sorát bognár rezső akadémikusnak, a debreceni egyetem szerveskémiai tanszéke vezetőjének, a vegyipar és a vegyipari kutatás debrecenben című referátuma vezeti be./mti/

bb 37. pénteken dévaványán sorsolják a Lottót

1 kf/kf vm ki

1961. október 19.

a lotto legközelebbi húzását - a 42. játékhet nyerőszámainak a sorsolását - október 20-án, pénteken délelőtt 10 órai kezdettel dévaványán a józsef attila művelődési házában tartja a sportfogadási és lotto igazgatóság./mti/

15. 15 15²⁵

- 22 -

La

bb 36. a cél: az ötéves terv végére a könyvtárak gyűjteményének megkétszerezése - sajtótájékoztató az új könyvbarátmozgalomról

t di/sze/m/fm

1961. október 19.

a magyar sajtó házában csütörtökön harmati sándor, az mszmp központi bizottságának tagja, a hazafias népfront országos tanácsának titkára a falusi olvasómozgalom helyzetéről és időszerű kérdéseiről tájékoztatta az újságírókat. résztvett az összejövetelen ortutay zsuzsa, a magyar nők országos tanácsának titkára és kovács rudolf, a szövetség elnökhelyettese.

harmati sándor elmondta, hogy hazánkban az elmúlt másfél évtizedben ötszörösére növekedett a könyvtárak száma és megszorozódott a gyűjtemény. a könyv ma már az emberek nagyrészeinek életéhez hozzátartozik és soha nem látott méreteket ért el az irodalom szeretete, pártolása. az elért eredmények azonban korántsem kielégítőek. az összlakossághoz hasonlítva, általában alacsony a könyvtárak rendszeres látogatóinak száma, s a városok külső kerületeiben és a tanyavilágban, de a falvak egy részében is még kevés a könyvtár. nálunk ezer lakosra hatszáz könyvtári kötet jut, a szomszédos népi demokratikus országokban 1.200-1.300. sok esetben nem megfelelő a gyűjtemények összetétele, alacsony az ismeretterjesztő és a politikai-ideológiai könyvek aránya.

a hazafias népfront országos tanácsa, a magyar nők országos tanácsa és a szervezetek országos szövetsége az mszmp művelődéspolitikai irányelveinek szellemében éppen ezért elhatározta, hogy a második ötéves terv időszakában új tartalommal és formában életre hívja a könyvbarát-mozgalmat. a hivatásos népművelők és könyvtárosok tapasztalataira számítva, az önkéntes segítőtársak ezreinek bevonásával társadalmi ügyvé kívánják tenni a könyvtárak fejlesztését, az irodalom széleskörű népszerűsítését.
/folyt.köv./

15,25 15,40

- 23 -

La

bb 36. a cél: ... 1. folyt./ m

a cél: a második ötéves terv végére a tanácsi könyvtárak állományának megkétszerezése. el akarják érni, hogy 1965 végén ezer lakosra már hazánkban is 1.200 könyvtári kötet jusson. a gyűjteményekben 30 százalékra növelik az ismeretterjesztő és a politikai-ideológiai művek arányát. a kitűzött feladat megoldásához mintegy 200 millió forintra lesz szükség, s ezt az összeget társadalmi erőből, a társadalom összefogásával teremtik elő.

az új könyvbarát-mozgalom kezdeményezői ezért szorgalmazzák, hogy a tanácsok a községfejlesztési alapról évente lakosonként legalább 1 forint 50 fillért költsenek a könyvtárak fejlesztésére. támogatást kérnek a gazdaságilag és anyagilag már megerősödött termelőszövetkezetek vezetőitől, hogy a tsz-ek szociális-kulturális alapjának egy részét fordítsák könyvek vásárlására. jelenleg ugyanis az a helyzet, hogy ezeket a forrásokat nem aknázzák ki kellőképpen, sokszor nem is kulturális célokra költik. ezenkívül számítanak arra, hogy a földművelőszövetkezetek - épp úgy mint eddig - évi tiszta nyereségük egy részével hozzájárulnak a könyvtárak támogatásához. a mozgalom kezdeményezőinek elgondolásai között helyet kapott az a terv is, hogy a városokban és a falvakban évente néhány alkalommal olyan rendezvényeket - hangversenyeket, irodalmi esteket, vagy esetleg bálakat - tartanak, amelyeknek bevételét ugyancsak a könyvtárak gyűjteményének gazdagítására fordítják. a mozgalom programjában az is szerepel, hogy a ma még nem megfelelő körülmények között tevékenykedő kölcsönzők új, megfelelő helyet és berendezést kapjanak. ehhez a népfront az ország minden részében társadalmi munkát kezdeményez, a nőtanácsok pedig kézimunkákat, s egyéb apró díszeket készítenek. azt is szorgalmazzák, hogy a könyvtárak mellett rendezzenek be olvasószobákat, könyvklubokat, ahol irodalmi esteket, író-olvasó-találkozókat tarthatnak.

a könyvbarát-mozgalom a könyvtárak gyűjteményének gyarapításával egyidejűleg minden erőt mozgósít az olvasók, az irodalom barátai táborának növelésére is. felfigyeltek arra, hogy a falvakban elsősorban a fiatalabb korosztály, a gyerekek látogatják a kölcsönzőket, s ők látják el olvasnivalóval a felnőtteket is. a mozgalom kezdeményezői most kiadták a jelszót: érjük el, hogy az ötéves terv végére minden családból legalább egy felnőtt látogassa rendszeresen a könyvtárat. a hivatásos népművelők és önkéntes segítőtársaik ezért az őszi-téli estéken sorra látogatják majd a falusi házakat, s új tagokat toboroznak. országszerte megszervezzük a könyveket népszerűsítő rendezvények, összejövetelek számát is.

/mti/

15.32

16.10

- 24 -

Lu

bb 42. tanácskozik az első nemzetközi postás konferencia - megnyílt a nemzetközi postás fotó-kiállítás

t kf/kf/vl k1

1961. október 19.

a szakszervezeti világszövetségen belül működő közalkalmazottak és rokonszakkák dolgozóinak nemzetközi szövetsége október 19-21. között budapesten tartja első postás konferenciáját. a nemzetközi tanácskozáson 12 ország - köztük a csehszlovák, a kínai, a lengyel, az ndk, a dán, a francia, a marokkói - postás szakszervezetének vezetője vesz részt, s megbeszélik a világ szervezett postás dolgozóinak legfontosabb, időszerű problémáit.

a nemzetközi postás konferencia csütörtökön reggel kezdődött az építők rózsza ferenc művelődési házában. a tanácskozáson megjelent horn dezső, a szot titkára, katona Antal közlekedés és postaügyi miniszterhelyettes, huber lajos, a közalkalmazottak szakszervezetének főtitkára, a postavezérigazgatóság és a postások szakszervezetének vezetői, willi albrecht, a közalkalmazottak és rokonszakkák dolgozóinak nemzetközi szövetségének főtitkára.

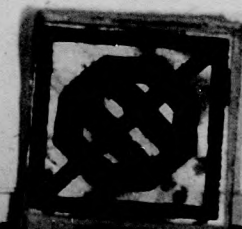
a tanácskozást besenyei miklósnak, a postások szakszervezete főtitkárának üdvözlő szavai nyitották meg, majd horn dezső, a szot titkára és katona Antal közlekedés és postaügyi miniszterhelyettes köszöntötte a konferenciát. az üdvözlések után willi albrecht a szövetség főtitkára terjesztette be a szövetség titkárságának jelentését munkájukról, s a konferencia feladatairól. a küldöttek a három napon többek között a postás dolgozók szakmai képzésének, a postai munka géjesítésének és automatizálásának helyzetét, tennivalóit beszéltek meg, kicserélik tapasztalataikat a különböző országok postásainak élet- és munkakörülményeivel, békeharcával kapcsolatos kérdéseken, tárgyalnak bérkérdésekről, a szakszervezeti tagok jogainak kibővítéséről. az első konferencia eredményei - mondotta többek között a főtitkár - előbbre viszik majd az egész világ postásainak egységkövetéseit. a következő időkben minden alkalmat meg kell ragadni az országok postás szakszervezetei közötti kapcsolatok fejlesztéséhez, erősítéséhez, hogy nemzetközi, kontinentális, vagy több országot érintő szinten összehangolt, hatékony akciót lehessen indítani a postások érdekeiért.

ugyancsak csütörtökön délután, a konferencia alkalmából nemzetközi postás fotó kiállítás nyílt az építők rózsza ferenc művelődési házában. a kiállításon a bolgár, a csehszlovák, a francia, a finn, a kínai, a koreai, a lengyel, a magyar, az ndk és az olasz postások legjobb amatőr fotósai mutatják be legsikerültebb képeiket, számszerűen mintegy kétszázat. a kiállítás október 29-ig, naponta 10-20 óra között tekinthető meg. a kiállítás színhelyén alkalmi postahivatal működik, amely különleges emlékbélyegzőt használ. /mti/

15.50
16.20

- 25 -

Lu

bb 40. átadták rendeltetésének komárom megye egyik legkorszerűbb tehénistállóját

vid/ká/s j 1961. október 19.

a kocsi dózsa termelőszövetkezet alig két év alatt többszörösére növelte állományát, s a közös gazdaság komárom megye egyik legnagyobb állattenyésztő szövetkezetévé fejlődött. minden száz holdra 33 szamosállat jut: többet között 200 tehenet s ugyanennyi törzskönyvezett anyajuhot gondoznak. hizlaldáikból az idén 900 sertést értékesítenek, a megnövekedett állatállományhoz sok új épületre volt szükség s a szövetkezet két év alatt több mint két millió forintot költött erre a célra. csütörtökön átadták rendeltetésének a megye egyik legkorszerűbb tehénistállóját, a száz férőhelyes, szabadtartásos istállót. itt külön fejőállásban, szovjet fejőgépekkel egyszerre nyolc tehenet fejenek, s a tej üvegcsöveken át jut a tejkonyhába. egy-egy gondozó 25 tehenet lát el. a szövetkezetiek számítása szerint az istálló építési költsége a munkaerő megtakarítás révén nyolc év alatt megtérül. /mti /

bb 41. két műszakban silóznak, a munkaerő zömét kukoricatörésre és a cukorrépa betakarítására összpontosították baranyában

vid/ká/s j 1961. október 19.

baranyában 120 termelőszövetkezet csatlakozott az őszi mezőgazdasági versenyhez. a szövetkezeti gazdák a vállalatok teljesítéséért hősiessé dolgoznak, hiszen baranyában a nyár eleje óta tart az aszály. még ezekben a napokban is, amikor az ország más részeibe megérkezett az régvárt eső, a baranyai földek egy szem csapadékot sem kaptak. a napokban két őszi munka ért véget: a napraforgó betakarítása és a burgonya szedése, úgyhogy a munkaerő zömét a kukorica törésére és a cukorrépa betakarítására összpontosíthatták. különösen jól halad a silózás. mágocson például a kukoricatörőket nyomban silókombájnok követik, amelyek két műszakban vágják, szecskázzák a szarát. eddig több mint 4500 mázsa szilázst készítettek. a terehegyi szövetkezetben, ahol szűkében vannak a kézi munkaerőnek, a siklósi állami gazdaságtól kölcsönkért, kiszuperált kévekötő - aratógéppel kezdték meg a kukoricaszár vágását. a géppel, kisebb átalakítás után, egyszerre három kukoricasort fognak be. az aratógép a szarát többől levágja, majd kévekbe köti, s így 31 száravágónak a munkáját helyettesíti. teljesítménye napi 8-10 hold. /mti /

16.03

16.15

TK

- 26 -

bb 38. új munkasikerekkel, jelentős felajánlásokkal köszöntik az ország dolgozói a kommunizmus építőinek tanácskozását - röpgyűléseken, kommunista aktíva-értekezleteken, vezetőségválasztó taggyűléseken méltatják az üzemi dolgozók a 22. kongresszus jelentőségét

ö hbj/sb-sz-vid/sze-lm ki

1961. október 19.

az ország minden részéből, a budapesti üzemekből, vállalatoktól sorra érkeznek a jelentések, hogy a dolgozó magyar nép is rendkívüli figyelemmel kíséri a 22. pártkongresszus munkáját és tiszteletére újabb és újabb munkasikereket akar elérni.

ferencváros-pályaudvaron csütörtökön héthelyütt tartottak röpgyűléseket, amelyeken a vasutasok igen nagyszámban vettek részt. a fűtőház mozdonyjavító részlegének dolgozói azt javasolták, hogy ferencváros-pályaudvar és fűtőház vasutasai táviratban köszöntsék a kommunizmus építőinek tanácskozását, ugyanakkor értékes munkafelajánlásokat tettek. jakab istván szocialista brigádja nevében azt ígérte, hogy még ebben a hónapban terven felül elvégzik egy mozdony nagyjavítását, ami a mostani őszi nagy forgalomban igen jelentős. negyelecki józsef kisz-brigádvezető, barta béla és harc lászló brigádvezető vállalta, hogy egy-egy mozdony időszaki javításának határidejét két nappal csökkenti. a kocsijavító részleg dolgozói arra tettek ígéretet, hogy októberben ötven kocsi helyett hatvanat javítanak. az alapszervi választások során valamennyi alapszervnél elhatározták, hogy megkezdik a pártkongresszus anyagának feldolgozását és a párttagok a pártonkívüliekkel együtt tanulmányozzák a kongresszuson elhangzottakat, azokat a határozatokat, amelyek nemcsak a szovjet népnek, hanem az egész békeszerető emberiségnek megmutatják a fejlődés távlatait.

a csepel autógyár dolgozói a normális üzem munkásainak kezdeményezésére táviratban köszöntötték a szovjet pártkongresszust és megfogadták, hogy új munkasikerekkel segítik a szocialista országok eredményeinek növelését. a vállalatnál már sokan megkezdtek a világtörténelmi jelentőségű tanácskozás beszámolójának tanulmányozását, és a pártszervezet is szervezi már a széleskörű ismertetést. pártnapon nem tudták a vállalat valamennyi dolgozóját tájékoztatni, ezért két alkalommal összesen 140-160 röpgyűlést tartanak, hogy a dolgozók még a pártoktatási év megkezdése előtt megismerjék a kongresszus munkáját. a moszkvai tanácskozás első kétnapi rendjének legfontosabb részét foglalják össze és válaszolnak azokra a kérdésekre is, amelyeket a beszámoló olvasásakor tettek fel a dolgozók. elhatározták azt is, hogy szakembereket kérnek fel a kongresszus egy-egy fontos közgazdasági vagy gazdaságpolitikai kérdésének részletes megvilágítására. /folyt.köv.

16.15

16.50

TK

- 27 -

bb 38. /új munkasikerekkel... 1. folyt./-lm

a 41-es építőipari vállalat pártszervezete kibővített vezetőségi ülésen tárgyalta meg, hogy az építkezéseken és a vállalat központjában csoportos megbeszéléseken naponta felolvassák a szovjet pártkongresszus legfrissebb híreit és a beszámoló legfontosabb részleteit. a dolgozók kezdeményezésére elhatározták, hogy a pártkongresszus tiszteletére és a nagy októberi szocialista forradalom évfordulójának köszöntésére egyhetes ünnepi műszakot tartanak az építkezéseken. a tisztelet-műszakon úgy dolgoznak, hogy előbbre hozzák az épületek befejezésének határidejét, s azokon a munkahelyeken is telje síthessék negyedéves tervüket, amelyek eddig anyagszállítási késedelmek akadályozták a feladatok valóra váltását.

a vörös október férfiruhagyárban a 21-es alapszervezet szerdai vezetőségválasztó taggyűlésén szintén méltatták a 22. pártkongresszus jelentőségét. kisinszki istván szocialista brigádvezető javaslatára elhatározták, hogy a gyár üzemszékeiben röpgyűléseket tartanak. csütörtökön 16 munkahelyen mintegy kétezer dolgozó vett részt a kongresszus alkalmából összehívott röpgyűléseken. a rövid, lelkes hangulatú megbeszéléseken táviratot is szövegeztek, amelyben forró üdvözlőket, jókívánságaikat küldik a szovjetunió kommunista pártjának, a szovjet népnek a kongresszuson megjelölt célok megvalósításához.

a budapesti gázműveknél tartott röpgyűlésen, a gáz-elosztási főosztály dolgozói ígéretet tettek, hogy még a tél beállta előtt, a határidőnél előbb megoldják az elosztó és csatlakozó vezetékek fektetését olyan helyeken, ahol e tekintetben problémák mutatkoztak. az óbudai gázgyár dolgozói azt vállalták, hogy az ugynevezett vízgázgyári részleget határidő előtt rendbe hozzák, nehogy a hidegebb időkben zavarok mutatkozzanak a gázellátásban. óbudán egyébként egyhetes kongresszusi műszakot tartanak a téli felkészülés meggyorsítására.

a lenin kohászati művek középhengerművének ezévi nagyjavítását október első felében kezdték meg. ezt a fontos feladatot 12 napra ütemezték. a javításban részvevő dolgozók arra törekedtek, hogy a tervezett határidőt a munkaidő tökéletes kihasználásával minél inkább megrövidítsék, s már az szkp 12. kongresszusának első napjaiban termelésre adhassák át az üzemnek. a jól megszervezett munka és a dolgozók odaadó igyekezte meghozta gyümölcsét. a megadott 12 napos határidő helyett hat nap alatt végezték el a rendkívül bonyolult és nagy figyelmet igénylő nagyjavítást, mégpedig jó minőségben. így eddig terven felül már több mint 2.000 tonna acélt hengereltek, s ezt az előnyt körülbelül 4.000 tonnára növelik. ez a mennyiség bőségesen elegendő lesz a harmadik negyedévben keletkezett elmaradásuk pótlásához. a dolgozók érdeme, hogy a nagyjavítás ideje alatt befejezték az üzemen a második vágó-olaj felszerelését is, amely hat százalékos többlettermelésre ad lehetőséget./mtl/

16.32 A

-.-

- 28 -

bb 43. egyezmény a magyar-francia tudományos együttműködésről

1 ms/tr-lm fm

1961. október 19.

hétfőn a magyar tudományos akadémia tudósklubjában aláírták a magyar tudományos akadémia és a centre nationale de la recherche scientifique /a francia tudományos kutatási központ/ közötti tudományos együttműködés kiszélesítését szolgáló jegyzőkönyvet és az 1962. évre vonatkozó egyezményt. a jegyzőkönyv általánosságban meghatározza a kapcsolatok módját és formáit, előírja a kölcsönös tájékoztatást az intézmények felépítéséről és működéséről, szól a közvetlen tanulmánycseréről, valamint a rendszeres dokumentáció- és kiadványcseréről. az egyezmény pedig meghatározza az 1962. évi csere-tanulmányutak kereteit. eszerint a jövő évben 12 magyar és 12 francia kutató kölcsönös tanulmányutja válik lehetővé.

az ünnepélyes aláíráson jelen volt ligeti lajos, a magyar tudományos akadémia alelnöke, erdei ferenc, az akadémia főtitkára, erdey-gruz tiber akadémikus, sőtér istván, az akadémia levelező tagja, rósta endre, a kulturális kapcsolatok intézetének ügyvezető elnöke, pataki jános, a kulturális kapcsolatok intézetének főtitkára és rácz pál, a külügyminisztérium főosztályvezetője. ott volt az aláíráson jean paul-boncour, a francia köztársaság budapesti követe és louis barges, a budapesti francia intézet igazgatója.

a jegyzőkönyvet és az egyezményt magyar részről szabó imre, a magyar tudományos akadémia főtitkárhelyettese, francia részről michel lejeune professzor, a centre nationale de la recherche scientifique igazgatóhelyettese írta alá.

az aláírás után szabó imre rövid beszédében hangzott, hogy az elmúlt években öröndetes módon elmélyültek a magyar és a francia tudósok és tudományos dolgozók közötti kapcsolatok, amelyek a megállapodással szervezettebb formát nyernek és nyilván ki is bővülnek. tudományos kapcsolatainkban a nemzetközi megértés és a békés együttműködés elvei vezetnek bennünket.

michel lejeune hangoztatta, hogy a tudomány vívmányainak az egész emberiség haladását kell szolgálniok. éppen ezért nagyon fontos, hogy a különböző országok tudományos központjai megtalálják a minél szorosabb együttműködés módját. a francia és a magyar nép közötti barátságoknak és kulturális kapcsolatoknak régi hagyományai vannak. remélem, hogy a népeink és tudósaink közötti kapcsolatok az egyezménnyel tovább erősödnek./mtl/

16.40

17.10

-.-

- 29 -

bb. 39. több mint 225 millió forint anyaföld, ujbudapest és a 15. kerület kiadásai előirányzata az 1962-es tanácsi költségvetésben

t vt/j szb hk

1961. október 19.

a 4. kerületi tanács végrehajtó bizottsága csütörtök délutáni ülésén tárgyalta meg 1962. évi költségvetési javaslatát. ebben a kiadási előirányzat 88 millió 536 ezer forint, ennek az összegnek több mint 50 százaléka, 47 millió 835 ezer forint egészségügyi területre jut. az oktatási hálózat kiadásaira csak nem 33 millió forintot fordítanak. egészségügyi, oktatási, kereskedelmi és kommunális jellegű felújításokra együttesen 5 millió forintot meghaladó összeget irányoz elő a költségvetés.

ugyancsak ezen a héten szerepelt az 1962. évi költségvetés tervezete a 13. és a 15. kerületi tanács vb. ülésének napirendjén. a 13. kerületben 105 millió 394 ezer forint az előirányzott kiadások összege, amely csaknem 3,300.000 forinttal több az ideinél. a költségvetés igen jelentős részével, 51 millió forintot meghaladó összeggel az egészségügyi osztály gazdálkodik. az oktatási osztály kiadási előirányzata majdnem 42 millió forint.

a 15. kerületi tanács 1962-es költségvetési javaslatában 31.668.000 forint a kiadásokra előirányzott összeg. ennek tetejére, több mint 20 millió kulturális célokot szolgál. mintegy 228.000 forintot biztosít a költségvetés a politechnikai oktatásra. az iskolahálózat felújítására 600.000 forintot juttatnak. ehhez a fővárosi tanács oktatási osztálya további 500.000 forinttal járul hozzá. utkarbantartásra a 15. kerületben 1,750.000 forintot fordítanak az 1962. évi költségvetésből.

a költségvetés tervezetét mind a három kerületben hamarosan tanácsülés elé terjesztik, jóváhagyásra. /mti/

--

- 30 -

16.45
17.10

plw

bb 45. ifjúsági nagygyűlés az óbudai hajógyárban

t lv/tm-Lm fm

1961. október 19.

az óbudai hajógyárban csütörtökön ifjúsági nagygyűlést tartottak. mucsai józsefnek, az óbudai hajógyár kisz-bizottsága titkárnak megnyitó szavai után komócsin zoltán, a magyar szocialista munkáspárt politikai bizottságának póttagja, a népszabadság szerkesztőbizottságának vezetője tájékoztatta a fiatalokat a szovjetunió kommunista pártja 22. kongresszusán elhangzott referátumokról, valamint időszerű külpolitikai kérdésekről. /mti/

--

bb 46. meggyorsult a betakarítás - a gépállomások szántó-traktorainak 44 százaléka dolgozik kettős műszakban - a földművelésügyi minisztérium tájékoztatója az őszi munkákról

i cs/j-Lm ká

1961. október 19.

az elmúlt hetek száraz időjárása segítette a betakarítást, ugyanakkor nagymértékben nehezítette a szántást, vetést. a legutóbbi jelentések szerint a cukorrépa vetésterületének 41 százaléka már betakarították be a termést, a kukoricatöréssel 53, a napraforgó betakarítással 86, a burgonyaszedéssel 87, a rizs-betakarítással 93 százaléknál tartanak. azokon a területeken, ahol a csövek letörték, a kukoricaszár 67 százalékat vágják le. ország-szerre befejeződött a silókukorica betakarítása. megállapítható, hogy a betakarítás mindenütt jóval előbbre van, mint az előző évek azonos időszakában volt, ugyanakkor szükségesnek látszik, hogy tovább szorgalmazzák, gyorsítsák a kukorica törését, a kukoricaszár betakarítását, a cukorrépa felszedést és elszállítását.

a hosszantartó nagy szárazság miatt a szokásosnál sokkal nagyobb munka ráfordítást igényel a talajelőkészítés és a vetés. számos vidéken kétszeres-háromszoros kiegészítő talajmunkával tudnak csak megfelelő magágyat készíteni. gyakori a géptörés és az egyéno géphiba. a legutóbbi napokban leesett kisebb esők remélhetőleg enyhítik majd a szántás-vetési nehézségeket. a gépállomások szántásra alkalmas több mint 16.000 traktorának 44 százaléka dolgozik kettős műszakban. a hét elejéig a tervezett területnek 66 százalékat vetették be őszi gabonafélékkel és egyéb növényekkel, az istállótrágyázásban 56, a mélyszántásban 31 százalékot érték el. mindenütt befejezéshez közeledik az őszi árpa vetése, a kenyérgabonavetést eddig azonban csak 32 százalékra teljesítették.

a szőlőszüret tokajhegyalján is megkezdődött, a többi szőlőtermő vidéken a szürett befejezéshez közeledik. a gyümölcsösökben ország-szerre megkezdtek a talajmunkát, a kertészetekben folyamatosan szedik a késői érésű zöldségféléket. /mti/

16.51

17.20

- 31 -

bb 44. megkezdődött a nemzetközi traumatológiai konferencia

1 ms/tr szb fm.

1961. október 19.

csütörtökön a magyar tudományos akadémia dísztermében ünnepélyesen megnyitották a nemzetközi traumatológiai konferenciát, amelyen számos magyar baleseti sebészen kívül mintegy 100 külföldi - szovjet, bolgár, csehszlovák, lengyel, német, román, angol, finn, olasz és osztrák - traumatológus is részt vesz.

a megjelenteket dr. hedri endre sebészprofesszor üdvözölte, majd dr. vilmos gyula, egészségügyi miniszterhelyettes mondott megnyitó beszédet:

- az orvostudomány haladása - mondotta - sorra leküzdötte a nagy fertőző járványokat. ugyanakkor a közlekedés és a gépesítés fejlődésével emelkedett a baleseti sérülések száma. ma már minden modern technikával rendelkező országban éppen a legmunkaképesebb korosztályok megbetegedési és halálozási statisztikájában a balesetek és ezek következményei állnak az első helyen.

- a baleseti sebészet fontosságát és fejlődését helyesen értékelte egészségügyi kormányzatunk, amikor jónéhány évvel ezelőtt hozzáfogott a magyar traumatológia magyaránnyal fejlesztéséhez.

dr. pesta lászló, a fővárosi tanács vb. elnökhelyettese a fővárosi tanács nevében üdvözölte a konferenciát, majd dr. hedri endre professzor, a konferencia elnöke összefoglalta a hazai traumatológia történetét. a kiváló magyar sebészek munkájában mindig jelentős helyet kapott a baleseti sebészet. a háború után a párt és a kormány támogatásával újjáépült baleseti kórház lett a magyar traumatológiai munka központja. meleg szavakkal méltatta petrovszkij szovjet professzor érdemeit a magyar baleseti sebészet fejlesztésében.

dr. hönig vilmos, az országos traumatológiai intézet igazgatóhelyettese ismertette ezután a legutóbbi évtized fejlődését. 1952-53-ban állították fel az első vidéki önálló traumatológiai osztályokat és 1956-ban jött létre az országos traumatológiai intézet, a magyar baleseti sebészet szervezési, oktatási, tudományos és továbbképző központja. ma az intézet irányításával 22 vidéki és öt fővárosi traumatológiai osztály működik. mivel az osztályok a megyei és más nagy kórházakban vannak elhelyezve, a sérültek ellátásánál igénybe tudják venni a többi osztályok, a különböző orvosi szakmák segítségét is.

/folyt.köv./

16.58

17.30

pk

bb 44. /megkezdődött a nemzetközi.... folyt./- szb

az utóbbi években bevezetett korszerű módszerek nagymértékben növelték a kezelések eredményességét és az élet megmentésének lehetőségét súlyos mellkasi, koponya- és gerincsérülések esetében is. ezt célozza a külön újraélesztési /resuscitatio/ osztály felállítását. a közeljövőben gyermekosztállyal is bővíti a ma már 350 ágyas intézetet. befejezésül hangoztatta, hogy a baleseti sérültek kezelése megkívánja az orvostudomány különféle ágaiban jártas szakemberek rendszeres együttműködését.

az első napon az ugynevezett klinikai halál állapotából történő újraélesztéssel, valamint a sérültek érzéstelenítésével foglalkozott a konferencia. v.a. nyegovszkij moszkvai professzor bevezető előadásában a szervezet újraélesztését célzó komplex eljárás kidolgozására a szovjetunióban végzett kísérleteket ismertette. dr. kudász józsef egyetemi tanár, a 4. számú sebészeti klinika vezetője a klinikai újraélesztés eredményeiről számolt be, dr. székely ottó tanársegéd pedig dr. szántó györgynek, az országos traumatológiai intézet igazgatójának előadását ismertette az intézet újraélesztési gyakorlatáról. az érdekes előadás után levetítették a resuscitatio a traumatológiában című filmet.

a konferenciával egy időben kiállítások nyíltak traumatológiai műszerekből és berendezésekből, valamint gyógyszerekből és tudományos szakkönyvekből.

a konferencia pénteken folytatja tanácskozását. /mti/

bb 49. eltemették kertész istvännét

t.bc/tm-Lm fm

1961. október 19.

mély részvét mellett temették el csütörtökön délután a farkasréti temetőben kertész istvännét, a magyar szocialista munkáspárt budapesti bizottsága pártiskolájának munkatársát, a párt régi harcosát. a végső tisztességadáson nagy számban megjelent gyászolók sorában ott volt csikesz józsefné, a budapesti pártbizottság titkára, veres józsef, a fővárosi tanács végrehajtó bizottságának elnöke, s a budapesti pártbizottság több más tagja, a párt számos régi-harcosa, a pártiskola tanárai, dolgozói, hallgatói.

a ravatalnál a budapesti pártbizottság és pártiskolája nevében szilágyi györgy, a régi harcostársak nevében dénes leó mondott búcsubeszédet, a sírnál a budapesti pártiskola munkatársai nevében aczél pálné vett búcsút az elhunyttól, akinek koporsóját az internacionálé elhangzása után a munkás gyászinduló hangjai mellett helyezték a sírba./mti/

--

bb 50. dr. trencsényi-waldapfel imre akadémikus, egyetemi tanár

i v/tr-Lm fm

1961. október 19.

a magyar-lengyel kulturális munkaterv alapján két hétre a lengyel népköztársaságba utazott, ahol görög vallástörténeti és római irodalomtörténeti előadásokat tart./mti/

--

bb 51. szovjet veteránok küldöttsége hazánkban

k szot ke-Lm fm

1961. október 19.

a szot elnökségének meghívására j.sz.kuvsinov vezetésével csütörtökön szovjet veteránok küldöttsége érkezett hazánkba. a kilenctagú küldöttség tíz napot tölt magyarországon./mti/

18.25
19.00

--
- 34 -

[Handwritten signature]

bb 52. major máté akadémiai székfoglalója

t ms/tm-Lm fm

1961. október 19.

major máté akadémikus a „szép”, és a „művészi”, az építészetben címmel, csütörtökön tartotta székfoglalóját a magyar tudományos akadémián. a hallgatóság építészek és műörténészek - nagy tetszéssel fogadták a magasszínvonalu, érdekes előadást./mti/

--

bb 53. megkezdték az operabemutatókra szóló bérletek kiadását

i fe/tm-Lm fm

1961. október 19.

az operaház vezetősége az 1961-62-es évadban is bérleteket ad ki az operaház és az erkel színház bemutató előadásaira. csütörtökön megkezdődött az ugynevezett premier-bérletek kibocsátása. a bérlet-tulajdonosok az operaházban három, az erkel színházban négy bemutatót, illetve felújítást láthatnak. az operaház műsorán szerepel decemberben puccini: manon lescaut- című operája, februárban három egyfelvonásos mű - petrovics: c'est la guerre, ravel: pásztoróra, és milhaud: francia saláta című darabja, áprilisban pedig prokofjev romeo és julia című balettje. az erkel színházban novemberben goldmark: sába királybője, decemberben millöcker: koldusdiák, márciusban erkel: frankovics györgy, májusban pedig wagner: lohengrin című operáját tekinthetik meg a bérlet-tulajdonosok./mti/

--

bb 54. megérkezett kuba magyarországi nagykövete

k kmüm -Lm fm

1961. október 19.

csütörtökön megérkezett budapestre quintin pino machado, a kubai köztársaság magyarországi rendkívüli és meghatalmazott nagykövete. fogadtatására a ferihegyi repülőtéren megjelent radványi jános, a külügyminisztérium protokoll-osztályának vezetője. jelen volt a budapesti diplomáciai képviseltek számos vezetője./mti/

18-30
19.00

--
- 35 -

[Handwritten signature]

bb 55. ülést tartott a fővárosi politechnikai tanács
t vt/tm-Lm fm

1961. október 19.

a fővárosi politechnikai tanács csütörtökön megtárgyalta a kerületi politechnikai tanácsok ideiglenes működési és szervezeti szabályzatát, továbbá az iskolai tanműhelyek szerszám- és anyagellátását.

a működési szabályzat többek között kimondja: a kerületi politechnikai tanács az oktatási osztály mellett működő tanácsadó, véleményező és javaslattevő társadalmi testület. feladata a kerületi iskolákban a gyakorlati oktatás segítése. a politechnikai tanácsok résztvesznek a tervezési, szervezési, személyi, nevelési, tantervi és gazdasági problémák megoldásában is. egyik fontos feladatuk, hogy társadalmi forrásokból is elősegítsék a gyakorlati oktatás anyagellátását. javaslatot készítenek a középiskolák szakmai profiljának kialakítására, felkérlik a szakmunkásokat, támogassák a tanulók gyakorlati képzését, felvilágosító és ellenőrző munkát végeznek a balesetelhárítással kapcsolatban. a politechnikai tanácsok készítik elő a tanulók üzemlátogatásait, fontos szerepük van az iskola, az üzem és a család kapcsolatának elmélyítésében.

a működési szabályzat lehetőséget nyújt arra, hogy a kerületi politechnikai tanács tagjai - akár csoportosan, akár egyénileg - látogassák a tanulók gyakorlati foglalkozásait, a műhelyekben, üzemekben tapasztalatokat gyűjtsenek a kerületi politechnikai tanács egy-egy oktatási intézményben, a helyszínen is tarthatja üléseit.

a csütörtöki megbeszélésen az iskolai tanműhelyek szerszám- és anyagellátásával is foglalkoztak. a fővárosi politechnikai tanács állást foglalt amellett, hogy gondoskodni kell a szerszámok rendszeres utánpótlásáról. használhatóságuk és élettartamuk növelését segítené, - s egyben sok más problémát is megoldana a szerszámok intézményes karbantartása. megállapították, hogy jelenleg a szerszámok - abban az állapotban, ahogy a kereskedelmi forgalomban kaphatók, - nem használatkészek és külön munkát igényel az összeállításuk, élezésük, nyelezésük, stb. a gyakorlati munka zavartalanága érdekében lépéseket kell tenni, hogy az illetékesek változtassanak ezen.

/folyt.köv./

18.37

1961

- 36 -

bb 55. ülést tartott....folyt./-Lm

a fővárosi politechnikai tanács javasolja többek között: vizsgálják felül, hogy a jelenlegi szerszámok közül - méretük miatt - melyek nem alkalmasak a tanulók műhelygyakorlatára, s ezek pótlása hogyan lehetséges.

a korábbi évekhez képest az anyagellátás javult. az ideai szállításokat az iskolai felszereléseket értékesítő vállalat a tanév kezdetére többségében teljesítette, így az anyagok nagyrésze időben eljutott az iskolákba. felhívták a figyelmet arra, hogy budapest peremkerületeiben számos iskola tanulói mezőgazdasági gyakorlati oktatásban részesülnek, s ezek anyagellátását is központi-
lag kellene biztosítani.

indítványozták azt is, hogy a művelődésügyi minisztérium a gimnáziumi 5 plusz 1-es oktatás még megoldatlan kérdését véglegesen szabályozza./mti/

--

bb 56. időjárásjelentés

tm-Lm bs

1961. október 19.

a meteorológiai intézet jelenti október 19-én, csütörtökön 18 órakor:

felhőátvonulások többhelyen esővel

várható időjárás péntek estig: felhőátvonulások, többhelyen esővel. időnként élénk déli, délnyugati szél. a hőmérséklet keleten csökken, nyugaton kissé emelkedik. várható legmagasabb hőmérséklet pénteken: keleten 15-19, nyugati 10-14 fok között./mti/

--

18.41

1961

- 37 -

Handwritten signature

bb 57. elhunyt benkhart ágost festőművész

k tm-lm fm

1961. október 19.

a magyar képzőművészek szövetsége és a magyar népköztársaság képzőművészeti alapja mély fájdalommal tudatja, hogy benkhart ágost festőművész életének 79. évében hosszú szenvedés után 1961 október hó 19-én elhunyt. művészi alkotó tevékenységével és pedagógiai működésével egyaránt kiérdemelte művésztársai és tanítványai szeretetét, megbecsülését. temetése október 24-én, kedden délután 2 órakor lesz a farkasréti temetőben./mti/

--

bb 58. fogadás a japán követségen

k küm-lm fm

1961. október 19.

seishiro ogawa, rendkívüli követe és meghatalmazott minisztere filmbemutatót rendezett, amelyen résztvett nagy jános rendkívüli és meghatalmazott nagykövet, radványi jános a külügyminisztérium protokoll-osztályának vezetője, valamint a külügyminisztérium több más vezető munkatársa./mti/

Japán

--

bb 59. aczél györgy fogadta az osztrák oktatásügyi minisztérium vezető munkatársát

te-lm fm

1961. október 19.

a művelődésügyi minisztériumban aczél györgy, a művelődésügyi miniszter első helyettese csütörtökön fogadta dr. wilhelm waldstein miniszteri tanácsost, az osztrák közoktatásügyi minisztérium vezető munkatársát, aki a magyar zenei és színházi életet tanulmányozta hazánkban./mti/

--

bb 60. hazaérkezett az itál-ból az állami operaház balettegyüttese - beszámoló a magyar sajtó házában

t fe/te-lm fm

1961. október 19.

az állami operaház balettegyüttese, - amely nagy sikerrel vendégszerepelt a német demokratikus köztársaságban - csütörtökön hazaérkezett budapestre. megérkezésük után a magyar sajtó házában tájékoztatták a sajtó képviselőit utjukról.

/folyt.köv./
19.30

- 38 -

bb 60. /hazaérkezett...folyt./-Lm

Lőrincz györgy balettigazgató elmondotta, hogy az együttes két előadást tartott a berlini állami operaházban; a fábol faragott királyfit, a csodálatos mandarint, a furfangos diákokat, valamint a giselle-t mutatta be. a berlini közönség nagy szeretettel fogadta a magyar együttest. hasonlóan nagy tetszést arattak drezdában is, ahol a forró sikert est után a polgármester fogadást adott a magyar művészek tiszteletére.

a magyar állami operaház balettegyüttese hozzájárult a német demokratikus köztársaság megalakulásának 12. évfordulója alkalmából rendezett berlini ünnepi játékok sikeréhez./mti/

--

bb 61. a kulturális kapcsolatok intézete elnökének fogadása a diplomáciai testület tiszteletére

k küm-sze-lm fm

1961. október 19.

dr. bognár józsef, a kulturális kapcsolatok intézetének elnöke és dr. rosta endre ügyvezető elnök fogadást adott a budapesti akkreditált diplomáciai testület tiszteletére. a fogadásban megjelent szarka károly és puja frigyos külügyminiszterhelyettes, a külügyminisztérium, a művelődésügyi minisztérium- és a kulturális kapcsolatok intézetének több vezető munkatársa. a diplomáciai testület részéről jelen volt: zsambalin banzar, a mongol népköztársaság, frantisek pisek, a csehszlovák szocialista köztársaság, wilhelm meissner, a német demokratikus köztársaság, csei ce-min, a kínai népköztársaság, mihail rosianu a román népköztársaság, jancso georgiev, a bolgár népköztársaság rendkívüli és meghatalmazott nagykövete; dr. walther peinsipp, az osztrák köztársaság, jean paul-boncour, a francia köztársaság, burhan isin, a török köztársaság, theodore a. griva gardikioti, a görög királyság, ivor thomas montague pink, nagybritannia és észak-írországi egyesült királyság rendkívüli követe és meghatalmazott minisztere; bruno colucci, az olasz köztársaság, horace g. torbert, az amerikai egyesült államok, nguyen van-nong, a vietnami demokratikus köztársaság, báró sigvard kruuse de verchou, a svéd királyság, mihail andrejevics popov, a szovjet szocialista köztársaságok szövetsége, lutfi mehmeti, az albán népköztársaság, stobodan borisavljevic, a jugoszláv szövetségi népköztársaság, b.k. massand, az indiai köztársaság, dr. hein warnaar, a holland királyság ideiglenes ügyvivője és más követségek felelős beosztottai.

a résztvevők megismerkedtek a kulturális kapcsolatok intézetének új vezetőjével. a találkozó szívélyes, baráti légkörben zajlott le./mti/

--

19.58

- 39 -

mti hivatalos közlemények

1961. október 19.

bb 47. a minisztertanács ülése

-Lm bs

1961. október 19.

a minisztertanács csütörtökön ülést tartott. a földművelésügyi miniszter előterjesztése alapján elfogadta az új 3004-es határozatot, amely a termelőszövetkezetek megerősítése céljából 1962-ben nyújtandó állami támogatásról intézkedik; megtárgyalta és jóváhagyta a központi népi ellenőrzési bizottság elnökének jelentését a 3004/3 sz. kormányhatározat végrehajtásának ellenőrzéséről.

a kormány megerősítette a román párt- és kormánydelegáció magyarországi látogatása alkalmával aláírt magyar-román szociálpolitikai, valamint az atomenergia békés célokra való felhasználása tárgyában kötött egyezményt.

a minisztertanács ezután személyi- és egyéb folyó ügyeket tárgyalta./mti/

--

bb 48. kinevezések, felmentések

-Lm bs

1961. október 19.

a magyar forradalmi munkás-paraszt kormány polonyi szűcs Lajost pénzügyminiszter első helyettesi és bartos antalt belügyminiszterhelyettesi tisztsége alól felmentette.

a minisztertanács sulyok bélát a pénzügyminiszter első helyettesévé, lugossy jenőt művelődésügyi miniszterhelyettesé, lászló andort a magyar nemzeti bank elnökévé és marai lászlót a kgt magyarországi képviselőjének helyettesévé kinevezte./mti/

--

17.10 17.25

- 1 -

ke

MTI.

Kiadja a Magyar Távirati Iroda, Budapest, I., Fém utca 5-7. Telefon: 159-490, 359-590

A szerkesztésért és kiadásért a vezérigazgató felel.

mti b e l f ö l d i h i r e k

1961. október 20.

bb 1. magyar és csehszlovák fiatalok szocialista szerződése

i lv/tm-Lm fm

1961. október 19.

a közelmúltban csehszlovák ifjúsági delegáció járt hazánkban. a delegáció 44 tagja között olyanok is voltak, akik odahaza szocialista brigádban dolgoznak. a csehszlovák fiatalok meglátogatták a vegyicikkeket csomagoló vállalat kisz-szervezetét is. a gyárban szerződést kötöttek a mihályi józsefné vezette szocialista ifjúsági brigáddal, s megállapodtak, hogy levelezés útján kölcsönösen segítik egymás munkáját, rendszeresen kicserélik tapasztalataikat./mti/

..-

bb 2. kossuth- és munkácsy-dijas festőművészek alkotásainak vándorkiállítása üzemi művelődési otthonokban

i fe/tm-Lm fm

1961. október 20.

a műcsarnok tiz kiállítást rendez fővárosi nagyüzemek, illetve ipari kerületek művelődési otthonában. ma élő festőművészeinknek a nemzeti galériában levő alkotásaiból vándor-kiállítást állítottak össze. ezek a festmények a felszabadulás utáni években készültek és alkotóikat kossuth-illetve munkácsy-díjjal tüntették ki. a csaknem félszáz festmény között vannak például domanovszky endre mezőgazdasági témájú panno-tervei, szentiványi lajos: a kossuth-híd építése, és benedek jenos: partizánok című festménye, valamint szőnyi istván több kiváló alkotása.

az első üzemi kiállítás a nagy októberi szocialista forradalom évfordulója alkalmából november 5-én nyílik a ganzmárvag-ban. utána a pataki istván művelődési otthonban, a szot fehérvári uti művelődési házában, az óbudai hajógyárban, a pesterzsébeti vasas művelődési házában, az ikarus-művelődési otthonban, a csepel autógyár művelődési otthonában, a csepel vasúti ifjúsági házában, a magyar pamutipar művelődési otthonában és végül a 13. kerületi józsef attila művelődési otthonban mutatják be. egy-egy helyen két hétig tartják nyitva a kiállítást, amelyen tárlatvezetéssel ismertetik a dolgozókkal a bemutatott alkotásokat, művészettörténészek tartanak ankétot, valamint munkás-művész találkozót rendeznek./mti/

- 1 -